

22. října 1989

"V j e e n i k"
30. září 1989

Michail Suchotckov:

Do triumfálních dní

Do triumfálních dní a do těch nejvíc
se nechci střeťovat a ani nechci
odejít do dnů příštích o kterých nevím nic
jen v dále hrát již tuším ale s tím
nejsem si jist.

1.5.1983

u v n i t ě ž á d á m :

1. Otevřený dopis Československé demokratické iniciativy
a snutí za občanskou svobodu všem spoluborancům.
2. Matins brežněvského státu rdoucia i ze svými
hranicemi.
3. Ztratili jsme 20 let a Československo o mnoho více.
4. Je líbo "bratrská pomoc" i Gorbačovově perestrojce?
5. J. Ambarcumov: kati a oběti. Čtení na pokračování.

v y c h á z e l o

1973 - 1975

o b n o v e n o

1987 ročník 6 čís

Vydává: Vladimír Hejný, Čs. armády č. 34, 787 01 Šumperk

RES PUBLICA

z e v ř e n ý č o p í s v ě s t s p o l e č n ě s t ě

á lebná letošního roku, zvláště a výhradně erpnové lavaze
varnetlo a nadále vzrůstá napětí v našem státě.

áme každý vlastní názor na příčiny tohoto nepřiznivého vývoje.
le z novin a z dalších sdělovacích prostředků bylo a je možno se dově-
dět jen jediný výklad: že růst napětí ve státě je vyvolán destruktivní,
protistátní a protisociálně-činností národů.

a nepřítele je považován každý, kdo vysloví odlišnou myšlenku a
každá nezávislá občanská aktivita; nepřátelství jsou údajně všechny, i
sebeupřímnější návrhy na řešení prohlubující se společenské krize, zej-
ména petice několik vět. a stejně nepřátelství jsou považována setkání,
sestavení občanských, ekologických a jinak motivovaná fóra.

Spolu s tím, jak stranická a vládní moc odmítá dialog a dostává se
do stále hlubší společenské izolace, stoupá vnitropolitická napětí. Máje
se to v době, kdy je třeba společně hledat východisko k nutným systémo-
vým a strukturálním změnám, především politickým a hospodářským. le bez
pochopení a souhlasu občanů se tyto změny uskutečnit nepodaří; a současně
některý stav dosažení takového souhlasu a porozumění nemožné.

A tomu je zapotřebí vytvořit

prostor pro demokratické soužití.

eno vytvoření není jen otázkou moci, otázkou orgánů a institucí,
je to především věc jednotlivých občanů, včetně těch, kteří mají odlišné
nebo dokonce protichůdné názory. Chceme, aby všichni pochopili, že pro
další mírový život v této zemi je nutné dohodnout se bez ohledu na ty,
kdo odmítají jakékoliv skutečné změny.

očátek každého porozumění je rozlučování. Ten už ve společnosti mezi
řádovými občany do značné míry probíhá. Chceme ho podpořit a rozšířit na
všech úrovních: na pracovištích, ve školách, v ústavech, na veřejných
setkáních. Jeho obsah a také okruh těch, kteří se ho zúčastní, nechceme
omezovat.

bracíme se i na ty, kteří podporovali - a možná stále ještě podpo-
rují kampaně proti nezávislým občanským iniciativám a petici několik vět.

bracíme se na ty, kteří pod vlivem informačního monopolu nepochop-
pili, že je nutno protestovat proti vlně politickým procedurám, která zach-
vátela celou republiku.

A posléze se obracíme na ty, kdo vládnou v centru, v krajích, okre-
sech, obcích, v podnicích a institucích, abychom jim připomenuli, že moc
znamená především odpovědnost.

nutí za občanskou svobodu a Československé demokratické iniciativy
vyzývají své členy a stoupence v krajích a obcích, aby se zúčastňovali
všech dostupných rozhovorů a diskusí a sami je organizovali.

Zahájíme široký celospolečenský dialog mezi občany, a vytvoříme tak
potřebný prostor pro demokratické soužití!

V Praze, dne 22. září 1989

Československá dem. iniciativa

Emmanuel Mandler
Karel Křídla
Kamil Doležal
Jiří Štříbrský
Martin Litoměřský
Milos Ktoroženko

nutí za občanskou svobodu:

Rudolf Batták
Václav Benda
Radislav Lis
Tomáš Bradáček
Jiří Nauman
Jan Štern

h l a s y na tři rozhovory otištěné ve vládním listě "Izvestija"
ze dne 19. srpna 1989 pod názvem

To bylo v i r a z e.

Následuje doslovný překlad tří ohlasů včetně krátkého úvodu redakce.
Všechny tři ohlasy byly otištěny v přednáškovém číslu "Das public".

Rozhovory se třemi účastníky srpnových událostí roku 1968 otištěné v "Izvestijích" /8.232/, vyvolaly velkou čtenářskou poštu. Autoři došli různě hodnotit to, co se událo a snaží se vynést se v minulosti, přičemž trvají na tom, aby s tímto "bílým místem" našich dějin a také historií sovětsko-československých vztahů dostalo hodnocení z pozice nového politického vyhlášení.

Vešina brežněvovského státu rdousila i ze svých hranicemi.

Publikace "Izvestijí" je první jakýmkoli objektivní objasnění událostí roku 1968. Dva rozhovory byly pořizeny s politikem a vojenským velitelem, kteří měli blízko k dřívější moci a kteří se přirozeně v ničem nekají. Něco jiného je desátník Něfědov, účastník výsadku dne 21. srpna do Prahy, který prohlédl, ale kterému tehdy vstěpovali, že byl vyslán spasit socialismus v bratrské zemi. Je to hlavně jeho názor na minulost, který předstevuje to nové a co také umožňuje pokládat ono zveřejnění za projev soudobého vyhlášení.

V onom roce mi bylo 19 let, studoval jsem na večerní univerzitní fakultě a pracoval v závodě. Jako teď si vzpomínám na reakci většiny lidí. Jenom jednotlivci se dokonce v té době stagnace nebáli odsoudit řešení politických problémů s použitím síly. Na ně se obotřela vešina brežněvovského totalitního státu, připravená rdousit jinak smýšlející nejen uvnitř země, ale i ze jejími hranicemi.

Je nám drahé vyhlášení N. S. Chruščova z tribuny XX o právu každé země na samostatnou cestu rozvoje. Z toho vyplývá, že je větší naší etí a sebedůvěy do budoucna garantovat nepřipustnost takových činů, k jakým došlo v srpnu r. 1968.
A. A. Trojckovskij, inženýr, Leningrad.

Ztratili jsme 20 let a Československo o mnoho více.

Už dlouho a nažorel L. Šinkarěva, že českoslovenští a sovětské historické budou muset zhodnotit srpnové události roku 1968. Pracoval jsem jako učitel na Vysoké škole ekonomické v Praze. Tehdy se podle názoru většiny vedoucích vládnoucích komunistických stran považoval za správný pouze jeden jediný model socialismu. Československé vedení se s podporou lidu chopilo hledání nového modelu socialismu, který by byl efektivnější v hospodářském ohledu a s novou demokratickou tváří. V podmínkách svobodné výměny názorů se tyto výskumy rozšířily i na témata, jež byla dříve zakázána. Na takové, jako je modifikace forem vlastnictví a cílem povzbuzení individuální a kolektivní iniciativy, a také otázky samosprávy v podnicích a rozvoje pluralismu a demokracie v hospodářství, politickém systému atd. Vše to byla pro Brežněva a jiné vůdce v komunistických stranách v soc. zemích ryzím kacířstvím, které se považovalo za odklon od socialismu a co je podle jejich mínění opravňovalo k násilnému vpádu.

Historickou analýzu nelze pochopitelně omezit jen na vzhub a tehdejší situaci, ale jen ve srovnání s dalším rozvojem umožňuje hlouběji pochopit smysl událostí onoho roku. Klíč k pochopení toho, co se to vlastně tehdy přihadilo, leží dnes v hledání nových modelů, jež pozorujeme v Japonsku, Švédsku, Rakousku a jiných zemích. Úsilí po obnově socialismu v Československu bylo tehdy násilím přerušeno a konzervativní směr v SSSR a jiných soc. zemích se v té době zesílil. My věčníci jsme ztratili 20 let a samo Československo o mnoho více.

Jiří Bláma, pracovník vědecko-výzkum. ústavu východní Evropy, Michov.

Je libo "bratrská pomoc" i Chruščovově perestrojce?

Nemile se mi dotkla slova autora článku L. Šinkarěva o tom, že "lekce těch krizových let nám dodávají síly a ještě větší přesvědčení chránit vynáleženosti nového politického vyhlášení". O jaké vynáleženosti se jedná? To, k čemu dnes dochází v řadě socialistických zemí já osobně považuji za úspěchy západních vědců a jejich politický otfást svazkem socialistických zemí. Vedení naší země podnikalo dříve at už dobrá, či špatná opatření, ale vždy o opatření rozhodná aby země, členové RVHP a varšavské smlouvy zůstávaly v rámci svých svazků. Není, jak se zdá, takové starosti nemáme. Ano, perestrojka je potřebná, ale vedení by nemělo ze své kontroly pouštět procesy, k nimž dochází a myslím, že v případě nutnosti by mělo zasáhnout. A. Krylov, veterán práce a války, Voroněž.

"Izvestija", 15. září 1989. Zpracoval a překlad David.